

Θεμελιώδη δικαιώματα

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [pt](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

πορτογαλικά

Swipe to change

Θεμελιώδη δικαιώματα

Δεν υπάρχει επίσημη μετάφραση στη γλώσσα που επιλέξατε.

Εδώ μπορείτε να βρείτε αυτόματη μετάφραση αυτού του περιεχομένου. Λάβετε υπόψη σας ότι η αυτόματη μετάφραση παρέχει μόνο το γενικό του νόημα. Ο ιδιοκτήτης της σελίδας αυτής δεν αποδέχεται καμία ευθύνη για την ποιότητα αυτής της μετάφρασης, που έγινε από μηχανή.

-----ελληνικά-----βουλγαρικάίσπανικάτσεχικάδανικάγερμανικάέσθονικάαγγλικάγαλλικάκροατικάιταλικάλεττονικά

λιθουανικάουγγρικάμαλτέζικαολλανδικάπολωνικάρουμανικάσλοβακικάσλοβενικάφινλανδικάσουηδικά

Εθνικά δικαστήρια

Σε περίπτωση παραβίασης των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους, οι πολίτες μπορούν να προσφύγουν ενώπιον των δικαστηρίων. Τα πορτογαλικά δικαστήρια (πολιτικά και διοικητικά) είναι αρμόδια για την απονομή δικαιοσύνης, τη διασφάλιση των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των πολιτών τα οποία προστατεύονται από τον νόμο, την πρόληψη των παραβιάσεων του δημοκρατικού κράτους δικαίου και την επίλυση των δημόσιων ή ιδιωτικών διαφορών (άρθρο 202 του Συντάγματος της Πορτογαλικής Δημοκρατίας).

Το Συνταγματικό Δικαστήριο φέρει το ιδιαίτερο καθήκον της απονομής δικαιοσύνης σε νομικές και συνταγματικές υποθέσεις. Αν έχουν εξαντληθεί τα τακτικά ένδικα μέσα (άρθρο 70/2 και 72 του κανονισμού του Συνταγματικού Δικαστηρίου), ο διάδικος ο οποίος κατά τη διάρκεια της δίκης επικαλέστηκε την αντισυνταγματικότητα ενός νόμου που εφαρμόστηκε δικαιούται να προσφύγει ενώπιον του Συνταγματικού Δικαστηρίου.

Για περισσότερες πληροφορίες, παρακαλείστε να δείτε τη σελίδα για τα **Συστήματα απονομής δικαιοσύνης των κρατών μελών - Πορτογαλία**

Εθνικός φορέας ανθρωπίνων δικαιωμάτων**Διαμεσολαβητής (O Provedor de Justiça)**

Από το 1999 ο Πορτογάλος Διαμεσολαβητής έχει, εκτός από τις αρμοδιότητες που περιγράφονται στη συνέχεια, τον ρόλο του εθνικού φορέα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ως διαπιστευμένος «Α' τάξης» φορέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών που συμμορφώνεται πλήρως με τις Αρχές των Παρισίων.

Συνεπώς, το έργο του Διαμεσολαβητή περιλαμβάνει την προαγωγή και διαφύλαξη των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, με ιδιαίτερη έμφαση στα δικαιώματα των πιο ευάλωτων ατόμων βάσει ηλικίας ή ψυχοκινητικής διαταραχής: των παιδιών, των ηλικιωμένων και των ατόμων με αναπηρίες.

Η υποβολή και διεκπεραίωση των καταγγελιών γίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στην ενότητα για τον Διαμεσολαβητή.

Διαμεσολαβητής (O Provedor de Justiça)

Ο Διαμεσολαβητής είναι το θεσμικό όργανο που είναι επιφορτισμένο «να προασπίζεται και να προάγει τα δικαιώματα, τις ελευθερίες, τις εγγυήσεις και τα νόμιμα συμφέροντα των πολιτών» (άρθρο 1 παρ. 1 του Νόμου αριθ. 9/91 της 9ης Απριλίου 1991, όπως τροποποιείται) όταν αυτά παραβιάζονται κατά τις συναλλαγές των πολιτών με τις δημόσιες αρχές. Οι πολίτες, όταν δεν έχουν στη διάθεσή τους άλλη εναλλακτική οδό, είτε επειδή όλα τα ένδικα μέσα (διοικητικά και/ή δικαστικά) έχουν εξαντληθεί είτε επειδή έχει παρέλθει η προθεσμία άσκησης τους, μπορούν να απευθύνονται στον Διαμεσολαβητή και να υποβάλλουν ατελώς την καταγγελία τους, εκθέτοντας τους λόγους αυτής.

Όπως προαναφέρεται, στην Πορτογαλία ο Διαμεσολαβητής είναι επίσης ο εθνικός φορέας ανθρωπίνων δικαιωμάτων που είναι επιφορτισμένος με τον ρόλο του εθνικού μηχανισμού πρόληψης.

Τον Μάιο του 2013, βάσει του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου της Σύμβασης κατά των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, το Συμβούλιο των Υπουργών αποφάσισε να αναθέσει στον Διαμεσολαβητή τον ρόλο του εθνικού μηχανισμού πρόληψης. Κατά συνέπεια, ο Διαμεσολαβητής είναι αρμόδιος για τη διεξαγωγή επιθεωρήσεων σε χώρους στέρησης της ελευθερίας —φυλακές, κλινικές, ψυχιατρικά νοσοκομεία, αναμορφωτήρια κ.λπ.— με σκοπό την παρακολούθηση της ποιότητας της στίσης και της σίτισης των προσώπων που έχουν στερηθεί την ελευθερία τους, τον έλεγχο της τήρησης των θεμελιωδών δικαιωμάτων των κρατούμενων (περιλαμβανομένου, όπου είναι εφικτό, του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή και στη νόμιμη επικοινωνία με συγγενικά πρόσωπα και νόμιμους εκπροσώπους) και τη διαπίστωση της ύπαρξης (ή μη) εξατομικευμένων θεραπευτικών προγραμμάτων.

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Καταγγελίες ενώπιον του Διαμεσολαβητή μπορούν να υποβάλλονται μέσω επιστολής, φαξ ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Στον δικτυακό τόπο διατίθεται ηλεκτρονικό έντυπο για τους πολίτες. Καταγγελίες μπορούν επίσης να υποβάλλονται τηλεφωνικά ή αυτοπροσώπως στο Γραφείο του Διαμεσολαβητή ή σε οποιαδήποτε εισαγγελική αρχή.

Πέραν των καταγγελιών, ο Διαμεσολαβητής συχνά λαμβάνει και άλλα διαβήματα, όπως ανώνυμες εξηγήσεις, απλές αιτήσεις παροχής πληροφοριών και νομικών συμβουλών, ή γενικές δηλώσεις επί συγκεκριμένων ζητημάτων. Σε όλα τα παραπάνω δεν μπορεί να δοθεί συνέχεια από τον Διαμεσολαβητή.

Για κάθε καταγγελία που υποβάλλεται κινείται διαδικασία (όχι κατ' ανάγκη νέα, δεδομένου ότι οι καταγγελίες που αφορούν παρεμφερή ζητήματα μπορεί να συνεξετάζονται στο πλαίσιο ενιαίας διαδικασίας για λόγους ταχύτητας και οικονομίας της διαδικασίας) και η καταγγελία διερευνάται κατά τα προβλεπόμενα. Με άλλα λόγια, διεξάγονται όλες οι αναγκαίες έρευνες για να εξακριβωθούν τα πραγματικά περιστατικά, π.χ. με ακρόαση της οντότητας κατά της οποίας στρέφεται η καταγγελία και ακόμη και του ίδιου του καταγγέλλοντος, που μπορεί επίσης να ζητήσει ακρόαση από τον Διαμεσολαβητή.

Στο τέλος της εν λόγω διαδικασίας, η καταγγελία μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τη διατύπωση συστάσεων, υποδείξεων, παρατηρήσεων ή τη διατύπωση άλλης πρότασης για τον συμβιβασμό των αντικρουόμενων συμφερόντων. Μπορεί επίσης να οδηγήσει στην την υποβολή αιτήματος ελέγχου της συνταγματικότητας ή νομιμότητας.

Ο Διαμεσολαβητής, πέρα από την εξέταση των καταγγελιών που υποβάλλουν πολίτες, μπορεί επίσης να κινεί με δική του πρωτοβουλία διαδικασίες για τη διερεύνηση καταστάσεων που υποπίπτουν με οποιονδήποτε τρόπο στην αντίληψή του και εμπίπτουν στη δικαιοδοσία του.

Φορείς ειδικευμένοι στα ανθρώπινα δικαιώματα**Οργανισμός για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Παιδιού**

Εθνική Επιτροπή Προαγωγής των Δικαιωμάτων και Προστασίας των Παιδιών και Νέων (Comissão Nacional de Promoção dos Direitos e Proteção das Crianças e Jovens - CNPDPCJ).

Η CNPDPCJ συντονίζει τη δράση όλων των νομικών προσώπων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, των δομών και προγραμμάτων παρέμβασης που έχουν ως αντικείμενο την προαγωγή των δικαιωμάτων και την προστασία των παιδιών και των νέων. Διατυπώνει συστάσεις και επιτηρεί, υποστηρίζει και εποπτεύει το έργο των Επιτροπών Προστασίας Παιδιών και Νέων (*Comissões de Proteção de Crianças e Jovens* - CPCJ) σε ολόκληρη τη χώρα.

Οι επιτροπές αυτές είναι θεσμοθετημένοι εξωδικαστικοί φορείς με λειτουργική αυτονομία, που αποσκοπούν στην προαγωγή των δικαιωμάτων των παιδιών και των νέων και στην πρόληψη ή αντιμετώπιση καταστάσεων που ενδέχεται να επηρεάζουν την ασφάλεια, την υγεία, την κατάρτιση, την εκπαίδευση ή την εν γένει ανάπτυξή τους. Η Εισαγγελία (*Ministério Público* - MP) επιτηρεί το έργο των επιτροπών και αξιολογεί τη νομιμότητα και το βάσιμο των αποφάσεών τους, ασκώντας δικαστικό έλεγχο, όπου αυτό όπου κρίνεται αναγκαίο.

Οι επιτροπές συνεδριάζουν σε διευρυμένη ή περιορισμένη σύνθεση. Η επιτροπή διευρυμένης σύνθεσης είναι αρμόδια για την υλοποίηση δράσεων για την προαγωγή των δικαιωμάτων και την αποτροπή επικίνδυνων καταστάσεων για παιδιά και νέους.

Η επιτροπή περιορισμένης σύνθεσης παρεμβαίνει σε καταστάσεις στις οποίες ένα παιδί ή ένας νέος βρίσκεται σε κίνδυνο, ιδίως με τους εξής τρόπους: δίνει βήμα και παρέχει συμβουλές σε πρόσωπα που απευθύνονται στην επιτροπή προστασίας, προβαίνει σε προκαταρκτική αξιολόγηση καταστάσεων που περιέρχονται σε γνώση της επιτροπής, καθώς και σε διερεύνηση υποθέσεων, και αποφαιίνεται επί της εφαρμογής μέτρων προαγωγής και προστασίας, τα οποία και επιτηρεί και επανεξετάζει (με την εξαίρεση του μέτρου που αφορά την έγκριση ενός προσώπου που έχει επιλεγεί ως θετός γονέας, ή ενός φορέα υιοθεσιών).

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Καθένας μπορεί να παρέχει πληροφορίες για μια επικίνδυνη κατάσταση απευθείας στις κατά τόπους επιτροπές μέσω επιστολής, φαξ ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ή αυτοπροσώπως στα γραφεία των επιτροπών. Κάθε επιτροπή προστασίας είναι αρμόδια για τη δημοτική περιφέρεια στην οποία εδρεύει. Κάντε κλικ εδώ για να δείτε τον κατάλογο με τα στοιχεία επικοινωνίας των Επιτροπών Προστασίας βάσει του τόπου διαμονής του παιδιού.

<http://www.cnpcjr.pt/search.asp>

Η παρέμβαση της επιτροπής, προϋπόθεση για την οποία είναι η συναίνεση και συμφωνία των γονέων, μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τη λήψη των ακόλουθων μέτρων:

στήριξη των γονέων

στήριξη άλλου μέλους της οικογένειας

ανάθεση κηδεμονίας σε κατάλληλο πρόσωπο

στήριξη για οικονομικά ανεξάρτητη διαβίωση

τοποθέτηση σε ανάδοχη οικογένεια

τοποθέτηση σε ίδρυμα.

Ανάλογα με τον χαρακτήρα τους, τα μέτρα προαγωγής και προστασίας υλοποιούνται στο σύνθετο περιβάλλον διαβίωσης ή σε καθεστώς τοποθέτησης εκτός αυτού.

Φορείς Ισότητας

Επιτροπή Δικαιωμάτων του Πολίτη και Ισότητας των Φύλων (*Comissão para a Cidadania e a Igualdade de Género* - CIG)

Η CIG είναι το αρμόδιο εθνικό όργανο για την προαγωγή και την τήρηση της αρχής της ισότητας ανδρών και γυναικών. Το έργο της εκτείνεται στους ακόλουθους τομείς: εκπαίδευση για τα δικαιώματα του πολίτη, ισότητα ανδρών και γυναικών, προστασία της μητρότητας και της πατρότητας, προαγωγή μέσω των διευκόλυνσης της ισότιμης συμμετοχής γυναικών και ανδρών σε διαφορετικούς τομείς του βίου, εξισορρόπηση της εργασιακής, ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής γυναικών και ανδρών, καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας και της βίας λόγω φύλου, της εμπορίας ανθρώπων και στήριξη των θυμάτων.

Η CIG αποτελεί κεντρική υπηρεσία, άμεσα υπαγόμενη στην κρατική διοίκηση, και έχει διοικητική αυτονομία. Ανήκει στην Προεδρία του υπουργικού συμβουλίου και υπάγεται στην αρμοδιότητα του Γενικού Γραμματέα Δικαιωμάτων του Πολίτη και Ισότητας των Φύλων.

Ειδικότερα, είναι αρμόδια να δέχεται καταγγελίες που αφορούν υποθέσεις διακριτικής μεταχείρισης ή βίας λόγω φύλου και να τις παραπέμπει αρμοδίως, απευθύνοντας, όταν κρίνεται σκόπιμο, γνώμες και συστάσεις προς τις αρμόδιες αρχές ή τις ενδιαφερόμενες οντότητες.

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Η CIG δέχεται καταγγελίες για υποθέσεις διακριτικής μεταχείρισης ή βίας λόγω φύλου μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, μέσω της σελίδας της στο Facebook και εγγράφως.

Οι καταγγελίες που παραλαμβάνονται, αναλύονται και ταξινομούνται από τις εσωτερικές υπηρεσίες, οι οποίες απαντούν απευθείας στον καταγγέλλοντα μέσω του ίδιου διαύλου επικοινωνίας. Η CIG μπορεί να απευθύνει γνώμες και/ή συστάσεις στις ενδιαφερόμενες οντότητες και/ή να παραπέμπει υποθέσεις στις αρμόδιες αρχές [επί παραδείγματι, στην Εισαγγελία, την ASAE (*Autoridade de Segurança Alimentar e Económica* - Αρχή Ασφάλειας Τροφίμων και Οικονομικής Ασφάλειας), την ERC (*Entidade Reguladora para a Comunicação Social* - Ρυθμιστική Αρχή ΜΜΕ)] με κοινοποίηση στις ενδιαφερόμενες οντότητες.

Ύπατη Επιτροπή Μετανάστευσης (*Alto Comissariado para as Migrações* - ACM)

[Επιτροπή Ισότητας και Καταπολέμησης Φυλετικών Διακρίσεων (*Comissão para a Igualdade e Contra a Discriminação Racial* - CICDR)]

Η Ύπατη Επιτροπή Μετανάστευσης (ACM) είναι δημόσιος φορέας που εφαρμόζει δημόσιες πολιτικές για τη μετανάστευση. Ρόλος της είναι η καταπολέμηση όλων των μορφών διακριτικής μεταχείρισης λόγω χρώματος, εθνικότητας, εθνοτικής καταγωγής ή θρησκείας. Είναι αρμόδια για τη λήψη πληροφοριών που αφορούν πρακτικές διακριτικής μεταχείρισης και τον συντονισμό της λειτουργίας της Επιτροπής Ισότητας και Καταπολέμησης Φυλετικών Διακρίσεων (CICDR).

Η CICDR αποτελεί ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της ACM, που ειδικεύεται στην καταπολέμηση των φυλετικών διακρίσεων. Αποσκοπεί στην αποτροπή και απαγόρευση των φυλετικών διακρίσεων σε όλες τις εκφάνσεις τους και στην τιμωρία των πράξεων που παραβιάζουν θεμελιώδη δικαιώματα ή περιορίζουν ή αποτρέπουν την άσκηση οικονομικών, κοινωνικών ή πολιτισμικών δικαιωμάτων από δημόσια αρχή, υπηρεσία ή φυσικό πρόσωπο λόγω φυλής, χρώματος, εθνικότητας ή εθνοτικής καταγωγής.

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Καταγγελίες μπορούν να υποβάλλονται στην ACM ή απευθείας στη CICDR μέσω επιστολής, φαξ, ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή τηλεφωνικά. Στον δικτυακό τόπο της CICDR διατίθεται επίσης [ηλεκτρονικό έντυπο καταγγελίας](#).

Ο Ύπατος Επίτροπος διαβιβάζει την καταγγελία στη Γενική Επιθεώρηση του αρμόδιου Υπουργείου, η οποία, αφού επιχειρήσει να διακριβώσει την αλήθεια σχετικά με όσα καταγγέλλονται, οφείλει να υποβάλει σχετική αναφορά. Η αναφορά υποβάλλεται στη Μόνιμη Επιτροπή της Επιτροπής Ισότητας και Καταπολέμησης Φυλετικών Διακρίσεων, που διατυπώνει συμβουλευτική γνώμη. Στη βάση αυτής εκδίδεται απόφαση από τον Ύπατο Επίτροπο Μετανάστευσης. Η απόφαση μπορεί να περιλαμβάνει την επιβολή προστίμου που ανέρχεται έως το ποσό 5 τουλάχιστον βασικών μισθών για φυσικά πρόσωπα και 10 τουλάχιστον βασικών μισθών για δημόσιους φορείς/εταιρίες.

Η Επιτροπή τηρεί αρχείο με τις τελεσθείσες πράξεις διακριτικής μεταχείρισης και τις αντίστοιχες επιβληθείσες κυρώσεις. Δημοσιοποιεί τις παραβιάσεις της νομοθεσίας με σκοπό την αποτροπή ενεργειών αυτού του είδους και την ευαισθητοποίηση του κοινού σε θέματα ισότητας και καταπολέμησης των διακρίσεων.

Φορέας Προστασίας Δεδομένων

Εθνική Επιτροπή Προστασίας Δεδομένων (Comissão Nacional de Proteção de Dados - CNPD)

Η CNPD αποτελεί ανεξάρτητο διοικητικό όργανο που τελεί υπό την εποπτεία της πορτογαλικής Εθνοσυνέλευσης. Ρόλος της είναι η επιτήρηση και εποπτεία της πλήρους ευθυγράμμισης της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις ελευθερίες και τις εγγυήσεις που κατοχυρώνονται στο Σύνταγμα και στον νόμο. Η CNPD αποτελεί την εθνική εποπτική αρχή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Συνεργάζεται με τις εποπτικές αρχές προστασίας δεδομένων των άλλων κρατών για την προστασία και την τήρηση των δικαιωμάτων των προσώπων που διαμένουν στο εξωτερικό.

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Καταγγελίες και αιτήσεις φυσικών προσώπων που αφορούν παραβιάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να απευθύνονται εγγράφως στη CNPD. Καταγγελίες μπορούν επίσης να υποβάλλονται ηλεκτρονικά με χρήση του [εντύπου](#) στον δικτυακό τόπο της CNPD. Στις καταγγελίες πρέπει να αναγράφεται το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση και η υπογραφή του συντάκτη.

Μετά την πρωτοκόλλησή της, η καταγγελία εξετάζεται και διαβιβάζεται για προκαταρκτική αξιολόγηση σε μέλος της CNPD. Εάν το ζήτημα που εγείρεται δεν εμπίπτει στη δικαιοδοσία της CNPD ή δεν είναι δυνατή η έκδοση απόφασης λόγω της φύσης των όσων καταγγέλλει το φυσικό πρόσωπο, μπορεί να αξιολογηθεί ή να διαβιβαστεί αρμοδίως από το μέλος στο οποίο ανατίθεται.

Οι αποφάσεις της CNPD εγκρίνονται κατά πλειοψηφία, έχουν δεσμευτική ισχύ και υπόκεινται σε προσφυγή και έφεση.

Άλλοι ειδικευμένοι φορείς

Εθνικός Φορέας Επανεκπαίδευσης (Instituto Nacional para a Reabilitação, IP - INR, I.P.)

Ο Εθνικός Φορέας Επανεκπαίδευσης αποτελεί έναν ολοκληρωμένο δημόσιο φορέα που επί του παρόντος υπάγεται στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Εργασίας, Αλληλεγγύης και Κοινωνικής Ασφάλισης, με διοικητική αυτονομία και ίδια περιουσιακά στοιχεία. Έργο του Φορέα είναι η διασφάλιση ίσων ευκαιριών, η καταπολέμηση των διακρίσεων και η χειραφέτηση των ατόμων με αναπηρίες μέσω της προαγωγής των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους.

Ο Φορέας δέχεται καταγγελίες για διακρίσεις λόγω αναπηρίας, κατά τα διαλαμβανόμενα στον νόμο κατά των διακρίσεων. Διάκριση θεωρείται ότι εισάγει κάθε πράξη που παραβιάζει θεμελιώδη δικαιώματα ή αποκλείει ή παρεμποδίζει την άσκηση δικαιωμάτων από οποιοδήποτε πρόσωπο, λόγω οποιασδήποτε αναπηρίας.

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Για την κίνηση της διαδικασίας καταγγελιών θα πρέπει να παρέχεται στον Φορέα πλήρης περιγραφή της κατάστασης που θεωρείται ότι εισάγει διακρίσεις. Στον δικτυακό τόπο διατίθεται [έντυπο καταγγελίας](#) το οποίο μπορεί να αποστέλλεται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Στην καταγγελία πρέπει να αναγράφονται τα πλήρη στοιχεία της ταυτότητας του καταγγέλλοντος (πλήρες ονοματεπώνυμο, ΑΔΤ ή αριθμός κάρτας πολίτη, αριθμός φορολογικού μητρώου, πλήρης διεύθυνση, τηλέφωνο ή λοιπά στοιχεία επικοινωνίας) και να παρατίθενται με σαφήνεια όλα τα πραγματικά περιστατικά. Πρέπει να δηλώνονται μάρτυρες με παράθεση των ονομάτων, των διευθύνσεων και των στοιχείων επικοινωνίας τους και να τεκμηριώνεται η καταγγελία, στο μέτρο του δυνατού, με στοιχεία, αποδεικτικά μέσα ή έγγραφα που στοιχειοθετούν την τέλεση της πράξης που εισήγαγε διακρίσεις.

Μετά την υποβολή καταγγελίας, η υπόθεση διαβιβάζεται στην αρμόδια διοικητική αρχή (γενικές επιθεωρήσεις υπηρεσιών, ρυθμιστικές αρχές ή λοιπά αρμόδια όργανα) η οποία διαθέτει εξουσίες επιθεώρησης και/ή επιβολής κυρώσεων στην προδικαστική φάση της συλλογής των αποδεικτικών στοιχείων, το πέρας της οποίας θα σημάνει είτε το κλείσιμο της υπόθεσης είτε την επιβολή προστίμου (σωρευτικά με τυχόν άλλες πρόσθετες κυρώσεις). Αντίγραφο της απόφασης αποστέλλεται στον Εθνικό Φορέα Επανεκπαίδευσης.

Η τέλεση πράξης που εισάγει διακρίσεις επισύρει την επιβολή προστίμου το ύψος του οποίου μπορεί να κυμαίνεται από 5 έως 30 φορές την αξία του ελάχιστου εγγυημένου μηνιαίου μισθού, αναλόγως εάν η παραβίαση τελείται από φυσικό ή νομικό πρόσωπο.

Ανάλογα με τη σοβαρότητα του αδικήματος και την υπαιτιότητα του παραβάτη, είναι δυνατή η επιβολή πρόσθετων κυρώσεων, όπως η κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων, η απαγόρευση άσκησης επαγγελματικής ή άλλης δραστηριότητας, η στέρηση δικαιώματος σε επιχορηγήσεις ή παροχές από δημόσιες αρχές, η σφράγιση εγκαταστάσεων και η δημοσιοποίηση καταδικαστικών αποφάσεων.

Επιτροπή για την Ισότητα στην Εργασία και την Απασχόληση (Comissão para a Igualdade no Trabalho e no Emprego - CITE)

Η CITE είναι τριμερές και ισότιμη συμμετοχής συλλογικό όργανο που διαθέτει διοικητική αυτονομία και νομική προσωπικότητα. Προάγει την ισότητα και την καταπολέμηση των διακρίσεων μεταξύ ανδρών και γυναικών στην εργασία, την απασχόληση και την επαγγελματική κατάρτιση και επικουρεί την εφαρμογή της νομοθεσίας και την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που συνεπάγονται οι συμφωνίες στον εν λόγω τομέα, καθώς και όσων αφορούν την προστασία της μητρότητας και της πατρότητας και την εξισορρόπηση της επαγγελματικής ζωής με την οικογενειακή και την ιδιωτική ζωή στον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα και στην κοινωνική οικονομία.

Στα κύρια καθήκοντά της συγκαταλέγεται η αξιολόγηση των καταγγελιών που δέχεται ή των καταστάσεων που περιέρχονται στην αντίληψή της και οι οποίες αφορούν την παραβίαση των νομικών διατάξεων για την ισότητα και την καταπολέμηση των διακρίσεων μεταξύ ανδρών και γυναικών στην εργασία, την απασχόληση και την επαγγελματική κατάρτιση. Αντικείμενό της αποτελεί επίσης η διασφάλιση της προστασίας της μητρότητας και της πατρότητας και της εξισορρόπησης της επαγγελματικής ζωής με την οικογενειακή και την ιδιωτική ζωή, και η παροχή σχετικής ενημέρωσης και νομικής συνδρομής.

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Οποιοσδήποτε μπορεί να υποβάλει καταγγελία για αγγελίες εργασίας και άλλες μεθόδους πρόσληψης εργαζόμενων που δεν εγγυώνται την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών στην πρόσβαση στην εργασία.

Κάθε εργαζόμενος μπορεί να υποβάλει καταγγελία σε περίπτωση διακριτικής μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στην πρόσβαση στην απασχόληση, στην εργασία και στην επαγγελματική κατάρτιση.

Καταγγελίες μπορούν να υποβάλλονται μέσω επιστολής, φαξ ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Μπορούν επίσης να υποβάλλονται τηλεφωνικά στον αριθμό ατελούς κλήσης 800 204 684 ή στην έδρα της CITE μετά από συνεννόηση-τηλ. 21 780 37 09

Η CITE οφείλει να υποβάλει τη γνώμη της με την οποία επιβεβαιώνει ή διατυπώνει υπόνοιες για πρακτικές εργασίας που εισάγουν διακρίσεις λόγω φύλου στην αρμόδια υπηρεσία επιθεώρησης εργασίας (ACT), που έχει τη δυνατότητα να κινεί διοικητικές διαδικασίες για την παράβαση, όπως περιγράφεται στη συνέχεια.

Αρχή για τις Συνθήκες Εργασίας (Autoridade para as Condições do Trabalho - ACT)

Η ACT είναι κρατική υπηρεσία που αποσκοπεί στην προαγωγή της βελτίωσης των συνθηκών εργασίας στην ηπειρωτική Πορτογαλία μέσω της επιτήρησης της συμμόρφωσης με τους κανονισμούς εργασίας στο πλαίσιο των σχέσεων εργασίας και της προαγωγής της ασφάλειας και της υγείας στην εργασία στον ιδιωτικό τομέα.

Επιπλέον επίσης τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία σε όλους τους τομείς και τα τμήματα και όργανα της κεντρικής δημόσιας διοίκησης (άμεση, έμμεση, τοπική), περιλαμβανομένων των δημόσιων φορέων και των διαδικασιών για την παροχή προσωποποιημένων υπηρεσιών ή δημόσιας χρηματοδότησης.

Μπορούν να υποβάλλονται καταγγελίες για ελλείψεις σε εγκαταστάσεις ή μη συμμόρφωση με τις διατάξεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της ACT, και στις οποίες περιλαμβάνονται: οι συνθήκες ασφάλειας και υγείας στην εργασία, οι συμβάσεις απασχόλησης ορισμένου χρόνου, η ανισότητα και οι διακρίσεις στην εργασία, η απόσπαση εργαζομένων, η διάρκεια και η οργάνωση του χρόνου εργασίας, η συλλογική εκπροσώπηση εργαζομένων, η αδήλωτη ή παράνομη εργασία, η προσωρινή εργασία, η εργασία μεταναστών.

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Κάθε εργαζόμενος, εκπρόσωπος εργαζομένων ή άλλος ενδιαφερόμενος μπορεί να υποβάλει καταγγελία συμπληρώνοντας το [ηλεκτρονικό έντυπο](#) που διατίθεται στον δικτυακό τόπο της ACT.

Εάν κατά την άσκηση των καθηκόντων του ο επιθεωρητής εργασίας αυτοπροσώπως και απευθείας (ακόμη και μετά το συμβάν) διακρίβωθεί ή αποδείξει παραβίαση των κανόνων που τιμωρείται με πρόστιμο, συντάσσει επίσημη αναφορά. Για παραβιάσεις που δεν αποδεικνύει προσωπικά, ο επιθεωρητής εργασίας συντάσσει έκθεση συμβάντων στην οποία καταγράφει τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία και κατονομάζει τουλάχιστον δύο μάρτυρες. Αφότου συνταχθεί η έκθεση, ενημερώνεται το πρόσωπο που κατηγορείται και του χορηγείται περίοδος 15 ημερών προκειμένου να καταβάλει εθελούσια το πρόστιμο, να υποβάλει γραπτή απάντηση μαζί με τυχόν σχετικά έγγραφα τεκμηρίωσης και κατάλογο μαρτύρων ή να παραστεί αυτοπροσώπως σε ακρόαση. Η προθεσμία για την ολοκλήρωση της έρευνας είναι 60 ημέρες, και μπορεί να παρατείνεται για ισόχρονα διαστήματα σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις. Σε περίπτωση ιδιαίτερα σοβαρών διοικητικών παραβάσεων ή υποτροπής στην τέλεση σοβαρών διοικητικών παραβάσεων με δόλο ή βαριά αμέλεια, μπορεί να επιβάλλεται η πρόσθετη κύρωση της δημοσιοποίησής τους. Σε περίπτωση εκ νέου τέλεσης των ανωτέρω διοικητικών παραβάσεων, ενδέχεται να επιβληθούν επιπλέον πρόσθετες κυρώσεις, όπως προσωρινή απαγόρευση άσκησης δραστηριοτήτων, στέρηση του δικαιώματος συμμετοχής σε πλειστηριασμούς ή δημοπρασίες, ή δημοσιοποίηση ποινής, αφού ληφθούν υπόψη οι βλαπτικές συνέπειες για τον εργαζόμενο ή το οικονομικό όφελος που προσπορίστηκε ο εργοδότης.

Σε περίπτωση που η παράβαση αφορά παράλειψη καθήκοντος, η καταβολή του προστίμου δεν αίρει την υποχρέωση του παραβάτη για συμμόρφωση με το καθήκον του, εφόσον υπάρχει ακόμη η σχετική δυνατότητα. Εάν η παράβαση απορρέει από τη μη καταβολή δεδουλευμένων, η ACT μπορεί, πέρα από την επιβολή προστίμου, να διατάξει την καταβολή των δεδουλευμένων των εργαζομένων εντός της προθεσμίας καταβολής του προστίμου.

Πορτογαλική Υπηρεσία Περιβάλλοντος (Agência Portuguesa do Ambiente - APA)

Αποστολή της APA είναι να εισηγείται, να εκπονεί και να επιτηρεί την ολοκληρωμένη και συμμετοχική διαχείριση των πολιτικών για την προστασία του περιβάλλοντος και τη βιώσιμη ανάπτυξη σε συντονισμό με άλλες τομεακές πολιτικές και σε συνεργασία με δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς που εργάζονται για την επίτευξη του ίδιου σκοπού. Επιδιώξη της είναι η εξασφάλιση υψηλής προστασίας και βελτίωσης του περιβάλλοντος και η παροχή υπηρεσιών υψηλού επιπέδου στους πολίτες. Αποτελεί επίσης την αρμόδια εθνική αρχή για την εφαρμογή του συστήματος περιβαλλοντικής ευθύνης.

Οι περιβαλλοντικές ζημίες περιλαμβάνουν: (i) ζημία προστατευόμενων ειδών και φυσικών οικοτόπων (ii) ζημία υδάτων (iii) ζημία εδάφους.

Παρατηρήσεις σχετικά με περιπτώσεις περιβαλλοντικής ζημίας ή επαπειλούμενης περιβαλλοντικής ζημίας μπορούν να υποβάλλονται στην Υπηρεσία και να ζητείται η ανάληψη δράσης. Το πρόσωπο που υποβάλλει την παρατήρηση θα πρέπει επίσης να υποβάλει κάθε άλλο συναφές στοιχείο ή παρέμβαση που έχει στη διάθεσή του.

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Κάθε φυσικό πρόσωπο/ενδιαφερόμενος μπορεί να αποστέλλει αίτημα ταχυδρομικά ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Στον δικτυακό τόπο της Υπηρεσίας διατίθεται επίσης [ηλεκτρονικό έντυπο επικοινωνίας](#).

Η αρμόδια αρχή διερευνά το αίτημα για ανάληψη δράσης και γνωστοποιεί στους ενδιαφερόμενους την αποδοχή ή απόρριψή του. Εάν η αρμόδια αρχή επιβεβαιώσει την ύπαρξη περιβαλλοντικής ζημίας και εγκρίνει το αίτημα του αιτούντος, ο οικείος παράγοντας ενημερώνεται για το αίτημα δράσης με σκοπό τη λήψη απόφασης για τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν.

Γενική Επιθεώρηση Γεωργίας, Θαλάσσιας Αλιείας, Περιβάλλοντος και Χωροταξικού Σχεδιασμού (Inspeção-Geral da Agricultura, do Mar, do Ambiente e do Ordenamento do Território - IGAMAOT)

Η IGAMAOT αποτελεί κεντρική υπηρεσία που υπάγεται στην άμεση κρατική διοίκηση και είναι αρμόδια για τον έλεγχο και την εποπτεία των τμημάτων και των οργάνων που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της IGAMAOT με βάση τη διοικητική και διαχειριστική τους οργάνωση και την αποστολή τους. Στους τομείς της ρύθμισης και της ασφάλειας τροφίμων, επιτηρεί τη χρηματοδοτική στήριξη από εθνικά κονδύλια και κονδύλια της ΕΕ. Στους τομείς του περιβάλλοντος, του χωροταξικού σχεδιασμού και της διατήρησης της φύσης διασφαλίζει τη διαρκή επιτήρηση και αξιολόγηση της νομιμότητας.

Το έργο της εκτείνεται σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς και σε φυσικά πρόσωπα για ζητήματα που άπτονται της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, του χωροταξικού σχεδιασμού ή της διατήρησης της φύσης και στους δικαιούχους εθνικής ή ευρωπαϊκής στήριξης στη γεωργία και την αλιεία.

Η IGAMAOT δέχεται καταγγελίες για πράξεις που εμπίπτουν στη δικαιοδοσία της. Παρεμβαίνει σε ζητήματα ύψιστου δυνητικού κινδύνου σε συνεργασία με άλλες αρμόδιες αρχές, ανάλογα με το καταγγελλόμενο περιστατικό.

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Η IGAMAOT διαθέτει ηλεκτρονική γραμματεία στον δικτυακό της τόπο μέσω της οποίας μπορούν να υποβάλλονται καταγγελίες με συμπλήρωση [ηλεκτρονικού εντύπου](#) και με λεπτομερή περιγραφή της κατάστασης που παρατηρήθηκε, περιλαμβανομένου του ονοματεπώνυμου του καταγγέλλοντος και των στοιχείων επικοινωνίας του. Ο καταγγέλλων μπορεί να ζητήσει να τηρηθούν εμπιστευτικές οι πληροφορίες που παρέχει, σημειώνοντας το σχετικό πεδίο στο έντυπο.

Η υποβολή στην IGAMAOT καταγγελιών, δηλώσεων, αναφορών συμβάντων και λοιπών αιτημάτων που περιέχουν υλικό το οποίο μπορεί να εξεταστεί στο πλαίσιο επιθεώρησης έχει ως αποτέλεσμα την κίνηση συγκεκριμένης διοικητικής διαδικασίας που διεξάγεται σύμφωνα με τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας. Ανώνυμα αιτήματα δεν εξετάζονται περαιτέρω, εκτός αν στοιχειοθετούνται ή τεκμηριώνονται επαρκώς.

Στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας η IGAMAOT τάσσει προθεσμίες στα οικεία όργανα για να απαντήσουν στα αιτήματα στις αιτήσεις παροχής πληροφοριών τα οποία τους απευθύνει ή για να παράσχουν πληροφορίες.

Η έρευνα μπορεί να περιλαμβάνει ενέργειες με αποδέκτες τους ενδιαφερόμενους φορείς και στόχο τη συλλογή πληροφοριών και αποδεικτικών στοιχείων που θα επιτρέψουν τη λήψη απόφασης ως προς τη διενέργεια επιθεώρησης.

Μετά τη διερεύνηση της υπόθεσης, και με την επιφύλαξη υποχρεωτικής αναφοράς σε περίπτωση εγκληματικής δραστηριότητας, καταρτίζεται αιτιολογημένη πρόταση προς υποβολή στον Γενικό Επιθεωρητή, ο οποίος μπορεί να αποφασίσει είτε να κλείσει την υπόθεση, είτε να παρακολουθεί την εξέλιξή της, να λάβει έκτακτα μέτρα ή να παραπέμψει το ζήτημα στο μέλος της κυβέρνησης που είναι αρμόδιο για την IGAMAOT, προκειμένου να αποφασίσει σχετικά με τις περαιτέρω ενέργειες.

Γενική Επιθεώρηση Δικαστικών Υπηρεσιών (Inspeção-Geral dos Serviços de Justiça - IGSJ)

Η IGSJ αποτελεί κεντρική υπηρεσία που υπάγεται στην άμεση κρατική διοίκηση, με διοικητική αυτονομία και αποστολή της τον έλεγχο, την επιθεώρηση και εποπτεία όλων των οντοτήτων, τμημάτων και οργάνων που υπάγονται στη δικαιοδοσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης ή υπόκεινται στον εποπτικό ή

ρυθμιστικό του έλεγχου, μεταξύ των οποίων οι σωφρονιστικές υπηρεσίες, με στόχο την αποκατάσταση παρατυπιών ή παρανομιών και τη βελτιστοποίηση της παροχής των υπηρεσιών.

Μπορούν να υποβάλλονται καταγγελίες για πράξεις και παραλείψεις που θεωρούνται παράνομες, και ιδίως για σημαντικές καθυστερήσεις στην παροχή δημόσιων υπηρεσιών, κακή εξυπηρέτηση, ανάρμωση συμπεριφορά υπαλλήλων ή αντιπροσώπων, κακή κατάσταση εγκαταστάσεων και, εν γένει, για κάθε παρατυπία και έλλειψη στην παροχή των υπηρεσιών.

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Καταγγελίες μπορούν να υποβάλλονται χωρίς την τήρηση ιδιαίτερου τύπου με έναν από τους ακόλουθους τρόπους: αυτοπροσώπως, με απλό ταχυδρομείο, ή μέσω τηλεφώνου, φαξ ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Γι' αυτόν τον σκοπό διατίθεται στον δικτυακό τόπο της IGSJ σχετικό [ηλεκτρονικό έντυπο](#).

Καταγγελίες, εκθέσεις συμβάντων και δηλώσεις που υποβάλλονται αυτοπροσώπως στην GSJ παραλαμβάνονται από τον αρμόδιο επιθεωρητή.

Οι καταγγελίες που υποβάλλονται λαμβάνουν πάντοτε αριθμό υπόθεσης. Ο καταγγέλλων ενημερώνεται για τον αριθμό υπόθεσης και πρέπει να τον αναφέρει σε κάθε επικοινωνία του με την IGSJ. Όπου κρίνεται πρόσφορο, η καταγγελία μπορεί να συνδυαστεί με εν εξελίξει ή εκκρεμή επιθεώρηση ή έλεγχο.

Οι καταγγέλλοντες μπορούν να ζητούν πληροφορίες από την IGSJ για την πορεία της υπόθεσής τους με κάθε μέσο και με παράθεση του αριθμού της υπόθεσης. Εάν η καταγγελία είχε υποβληθεί μέσω του δικτυακού τόπου της IGSJ, η πορεία της μπορεί να παρακολουθείται με χρήση του κωδικού πρόσβασης που δημιουργήθηκε κατά την ηλεκτρονική υποβολή.

Ανώνυμες καταγγελίες εξετάζονται μόνον εφόσον οι ισχυρισμοί που προβάλλονται κριθούν συνεκτικοί και λεπτομερείς. Στις περιπτώσεις αυτές δεν παρέχεται καμία πληροφορία στον καταγγέλλοντα σχετικά με το αποτέλεσμα των ερευνών που έχουν διεξαχθεί, και δεν είναι δυνατή η πρόσβαση σε πληροφορίες για την πορεία της υπόθεσης που διατίθενται στον δικτυακό τόπο της ICJS, διότι προϋπόθεση για την πρόσβαση στις πληροφορίες αυτές είναι η εγγραφή του χρήστη.

Γενική Επιθεώρηση Εσωτερικών Υποθέσεων (Inspeção-Geral da Administração Interna - IGAI)

Η IGAI αποτελεί ανεξάρτητη υπηρεσία που ασχολείται με τον εξωτερικό έλεγχο της αστυνομικής δράσης. Υπάγεται στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Εσωτερικών (*Ministério da Administração Interna - MAI*) και στη δικαιοδοσία της εμπίπτουν όλες οι υπηρεσίες και οι δυνάμεις ασφαλείας [GNR (*Guarda Nacional Republicana* - Εθνική Δημοκρατική Φρουρά), PSP (*Polícia de Segurança Pública* - Αστυνομία Δημόσιας Ασφάλειας) και SEF (*Serviço de Estrangeiros e Fronteiras* - Υπηρεσία Αλλοδαπών και Συνόρων)] που υπάγονται στο εν λόγω Υπουργείο. Διεξάγει υψηλού επιπέδου ελέγχους και επιθεωρήσεις, ασκεί την εποπτεία των εν λόγω οργάνων και προασπίζεται τα δικαιώματα των πολιτών, με ιδιαίτερη έμφαση στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την τήρηση της δημόσιας τάξης.

Κάθε φυσικό πρόσωπο (Πορτογάλος ή αλλοδαπός), ομάδα ή ένωση προσώπων, εταιρία ή άλλο νομικό πρόσωπο μπορεί να υποβάλει καταγγελία για πράξεις και παραλείψεις που θεωρούνται παράνομες, ιδίως καταγγελίες για παραβιάσεις των θεμελιωδών δικαιωμάτων των πολιτών από επαγγελματίες των οργάνων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Εσωτερικών. Στις εν λόγω παραβιάσεις συγκαταλέγονται: καθυστερήσεις στην παροχή δημόσιων υπηρεσιών, ελλιπείς υπηρεσίες, ανάρμωση συμπεριφορά δημοσίων υπαλλήλων ή λοιπών εργαζόμενων που υπάγονται στο Υπουργείο Εσωτερικών, κακή κατάσταση των εγκαταστάσεων και, εν γένει, κάθε τυχόν παρατυπία ή ανεπάρκεια στην παροχή των υπηρεσιών.

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Καταγγελίες μπορούν να υποβάλλονται χωρίς την τήρηση ιδιαίτερου τύπου με απλό ταχυδρομείο, αυτοπροσώπως ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Στην καταγγελία πρέπει να παρέχεται αναλυτική περιγραφή της κατάστασης που παρατηρήθηκε, να κατονομάζεται το αρμόδιο πρόσωπο, να παρατίθεται η ακριβής ημερομηνία και ο τόπος (αριθμός οδού και θύρας, πόλη, συνοικία και περιφέρεια) και, εάν είναι εφικτό, η καταγγελία πρέπει να συνοδεύεται από χάρτη της περιοχής την οποία αφορά η καταγγελλόμενη κατάσταση.

Εάν δεν είναι εφικτή η υποβολή αποδεικτικών στοιχείων κατά τον χρόνο της έκθεσης συμβάντων, αυτά θα πρέπει να υποβληθούν το συντομότερο δυνατό.

Η IGAI διασφαλίζει τη δέουσα εξέταση όλων των καταγγελιών που υπάγονται στην αρμοδιότητά της και ότι όλοι οι ταυτοποιημένοι καταγγέλλοντες λαμβάνουν απάντηση στις δηλώσεις τους. Πληροφορίες από την IGAI για την κατάσταση των υποθέσεων μπορούν να ζητούνται με παράθεση του αριθμού της υπόθεσης.

Ανώνυμες καταγγελίες εξετάζονται μόνον εφόσον οι ισχυρισμοί που προβάλλονται κριθούν συνεκτικοί και λεπτομερείς.

Γενική Επιθεώρηση Παιδείας και Επιστημών (Inspeção-Geral da Educação e Ciência - IGEC)

Η IGEC επιτηρεί τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πράξεων που διεξάγονται από όργανα, τμήματα και υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας ή που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του εκάστοτε μέλους της κυβέρνησης. Επίσης επιτηρεί, ελέγχει και εποπτεύει τη λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος στην προσχολική και σχολική εκπαίδευση (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια ή ανώτερη). Η δικαιοδοσία της εκτείνεται στις ειδικές μορφές εκπαίδευσης, την εξωσχολική εκπαίδευση, τις επιστήμες και την τεχνολογία και στα όργανα, τμήματα και τις υπηρεσίες του Υπουργείου.

Ο διαμεσολαβητής της IGEC διαφυλάττει, προασπίζεται και προάγει τα νόμιμα δικαιώματα και συμφέροντα των πολιτών και την ορθότητα και δικαιοσύνη του εκπαιδευτικού συστήματος. Το έργο του/της περιλαμβάνει την ανάλυση και διαχείριση καταγγελιών από χρήστες και φορείς του εκπαιδευτικού συστήματος και μπορεί να συνεπάγεται τη διενέργεια έρευνας ή πειθαρχικής διαδικασίας.

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Καταγγελίες μπορούν να υποβάλλονται μέσω επιστολής, φαξ ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Πριν από την υποβολή καταγγελιών ενώπιον της IGEC, οι χρήστες και οι φορείς του εκπαιδευτικού συστήματος θα πρέπει, όποτε είναι εφικτό, να εξηγήσουν την κατάσταση στα αρμόδια όργανα του σχολικού συγκροτήματος/σχολικής μονάδας, του ιδρύματος ανώτερης εκπαίδευσης ή του οργάνου/υπηρεσίας.

Το έργο του διαμεσολαβητή διεξάγεται από τις κατά τόπον υπηρεσίες επιθεώρησης της IGEC, που είναι αρμόδιες για την αξιολόγηση των καταγγελιών που υποβάλλουν χρήστες και φορείς του Εκπαιδευτικού Συστήματος και την επιλογή της πλέον πρόσφορης διαδικασίας για τον χειρισμό τους. Μπορούν επίσης να διεξάγουν προκαταρκτική έρευνα, η οποία ουσιαστικά αποσκοπεί στον προσδιορισμό του αντικειμένου της καταγγελίας και στον καθορισμό των δικαιολογητικών λόγων αυτής με ταχύτητα και αποτελεσματικότητα. Όποτε οι εν λόγω καταγγελίες αφορούν ζητήματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του διευθυντή του σχολικού συγκροτήματος/σχολικής μονάδας, του πρύτανη/πρόεδρου/διευθυντή του φορέα/ιδρύματος ανώτερης εκπαίδευσης ή του γενικού διευθυντή σχολείων, μέσω των περιφερειακών εκπαιδευτικών αντιπροσώπων, οι καταγγελίες παραπέμπονται απευθείας σ' αυτούς. Καταγγελίες που αφορούν τα εκπαιδευτικά/επιστημονικά όργανα/υπηρεσίες αναλύονται απευθείας από την IGEC μετά την ακρόαση των εμπλεκόμενων μερών.

Καταγγελίες που παραλαμβάνονται από τα Κεντρικά Γραφεία της IGEC αποστέλλονται στις κατά τόπον περιοχές ευθύνης επιθεώρησης για τον καθορισμό της προσφορότερης διαδικασίας.

Οι διευθυντές σχολικών συγκροτημάτων/σχολικών μονάδων και ο πρύτανης/πρόεδρος/διευθυντής του φορέα/ιδρύματος ανώτερης εκπαίδευσης έχουν πειθαρχική εξουσία επί του διδακτικού προσωπικού, του μη διδακτικού προσωπικού και των σπουδαστών. Με τη σειρά του, ο γενικός διευθυντής των σχολείων, μέσω των περιφερειακών εκπαιδευτικών αντιπροσώπων έχει πειθαρχική εξουσία επί του διοικητικού και διαχειριστικού οργάνου των σχολικών συγκροτημάτων/σχολικών μονάδων.

Ωστόσο, όπου προκύπτει κατόπιν επιθεώρησης ότι έχουν λάβει χώρα πειθαρχικές παραβάσεις, ο Γενικός Επιθεωρητής έχει την εξουσία να κινεί την αντίστοιχη πειθαρχική διαδικασία.

Καταγγελίες που παραλαμβάνονται από τα Κεντρικά Γραφεία ή τις κατά τόπον υπηρεσίες επιθεώρησης και αφορούν τη λειτουργία άλλων τομέων της διοίκησης και/ή τη δράση ιδιωτικών οντοτήτων που δεν εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Παιδείας και Επιστημών, παραπέμπονται στην αρμόδια υπηρεσία της κεντρικής, περιφερειακής ή τοπικής αυτοδιοίκησης και ενημερώνεται σχετικά ο ενδιαφερόμενος.

Γενική Επιθεώρηση Δραστηριοτήτων Υγείας (Inspeção-Geral das Atividades em Saúde - IGAS)

Η Γενική Επιθεώρηση Δραστηριοτήτων Υγείας αποτελεί κεντρική υπηρεσία που υπάγεται στην άμεση κρατική διοίκηση, και έχει καθήκον τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τη νομοθεσία και την υψηλών τεχνικών επιπέδων απόδοσης σε όλους τους τομείς της παροχής υγειονομικής περίθαλψης, τόσο από τα όργανα του Υπουργείου Υγείας ή από τα όργανα που τελούν υπό την αρμοδιότητά του όσο και από όργανα του δημόσιου, ιδιωτικού ή κοινωνικού τομέα. Τυχόν παρατυπίες ή ελλείψεις στην παροχή των υπηρεσιών μπορούν να καταγγέλλονται στην IGAS, όπως: πράξεις και παραλείψεις που θεωρούνται παράνομες, κατάχρηση δημοσίου χρήματος ή κρατικών κεφαλαίων, απάτη ή διαφθορά, εμπόδια ή ανισότητες στην πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη σε συγκεκριμένο πάροχο ή ίδρυμα, παράπτωμα εργαζομένου ή επαγγελματία της υγείας, κ.ο.κ.

Εάν το γεγονός που καταγγέλλεται δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα της IGAS, οι δηλώσεις ή οι καταγγελίες από νόμιμα προσδιορισμένα όργανα διαβιβάζονται στο αρμόδιο όργανο.

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Κάθε πρόσωπο (Πορτογάλος ή αλλοδαπός), ομάδα ή ένωση προσώπων, εταιρία ή άλλο νομικό πρόσωπο μπορεί να υποβάλλει την καταγγελία του ταχυδρομικά ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Καταγγελίες/δηλώσεις μπορούν να υποβάλλονται οποτεδήποτε και πρέπει να είναι πλήρεις και στοιχειοθετημένες, και να παρέχουν, στο μέτρο του δυνατού, αναλυτικές πληροφορίες για το εμπλεκόμενο πρόσωπο ή τον εμπλεκόμενο οργανισμό, τα πραγματικά περιστατικά, την ημερομηνία και τον τόπο όπου έλαβαν χώρα, τα στοιχεία ταυτότητας (ονοματεπώνυμο και στοιχεία επικοινωνίας) και πληροφορίες σχετικά με την υποβολή της καταγγελίας/δήλωσης σε άλλο όργανο.

Η IGAS εξετάζει καταγγελίες/δηλώσεις τα στοιχεία των οποίων επιτρέπουν να εξεταστεί η συνάφεια και οι λεπτομέρειες ως προς τον χρόνο, τη μέθοδο και τον τόπο των πραγματικών περιστατικών ή πράξεων, καθώς και ως προς τους δράστες και την ενδεχόμενη ευθύνη τους.

Η υποβολή καταγγελιών/δηλώσεων μπορεί να θέσει σε εφαρμογή διαδικασία επιθεώρησης ή αποσαφήνισης σύμφωνα με τον Κανονισμό Επιθεωρήσεων του IGAS.

Στις διαδικασίες επιθεώρησης τηρείται πάντοτε η αρχή της εκατέρωθεν ακρόασης. Με αυτό τον τρόπο τα εμπλεκόμενα πρόσωπα αποκτούν τη δυνατότητα ακρόασης, εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζονται στον νόμο, δηλαδή περιπτώσεις στις οποίες η έρευνα στην ποινική δίκη και η συλλογή των αποδείξεων μπορεί να παρεμποδιστεί ουσιωδώς.

Οι ενδιαφερόμενοι που ταυτοποιούνται νομότυπα ενημερώνονται για το αποτέλεσμα της παρέμβασης της IGAS.

Ρυθμιστική Αρχή Υγείας (Entidade Reguladora da Saúde - ERS)

Η Ρυθμιστική Αρχή Υγείας (ERS) είναι ανεξάρτητο δημόσιο όργανο με αποστολή τη ρύθμιση των δραστηριοτήτων των ιδρυμάτων υγειονομικής περίθαλψης, δηλαδή όλων των ιδρυμάτων υγειονομικής περίθαλψης του δημόσιου, ιδιωτικού και κοινωνικού τομέα που εξυπηρετούν το κοινό στην ηπειρωτική Πορτογαλία, εκτός από τα φαρμακεία.

Το αντικείμενο της ρύθμισης και εποπτείας των παρόχων περιλαμβάνει τα ακόλουθα: χειρισμό καταγγελιών από χρήστες, παρόχους και φορείς, διεξαγωγή επιθεωρήσεων και ελέγχων των εγκαταστάσεων των παρόχων υγειονομικής περίθαλψης, διερεύνηση καταστάσεων που μπορεί να θέτουν σε κίνδυνο τα δικαιώματα των χρηστών, διεξαγωγή διαδικασιών διοικητικών παραβάσεων και επιβολή κυρώσεων, διατύπωση υποδείξεων, εισηγήσεων και γνωμών, και υλοποίηση μελετών για την οργανωτική διάρθρωση του συστήματος υγείας.

Οι καταγγελίες που εμπίπτουν στη δικαιοδοσία της ERS αφορούν τα ακόλουθα:

πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη

διακριτική μεταχείριση

ποιότητα υγειονομικής περίθαλψης

ποιότητα διοικητικής συνδρομής

δικαιώματα χρηστών

χρόνο αναμονής για εξέταση

χρόνο αναμονής για ραντεβού

δημοσιονομικά ζητήματα

νομικά ζητήματα

ποιότητα εγκαταστάσεων

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Οι χρήστες των υπηρεσιών υγείας μπορούν να υποβάλλουν καταγγελίες μέσω του βιβλίου παραπόνων που πρέπει να διατίθεται στις εγκαταστάσεις στις οποίες παρέχονται δημόσιες υπηρεσίες ή απευθείας στην εταιρεία ή στον πάροχο της υπηρεσίας/τρομηθευτή μετά το συμβάν.

Επιτρέπεται επίσης η απευθείας αποστολή δηλώσεων στην ERS ταχυδρομικά, τηλεφωνικά, αυτοπροσώπως ή μέσω του ηλεκτρονικού βιβλίου παραπόνων, που διατίθεται στον δικτυακό τόπο της ERS στη διεύθυνση <https://www.ers.pt/pages/50>. Η ERS χειρίζεται καταγγελίες που υποβάλλονται μέσω του ηλεκτρονικού βιβλίου παραπόνων με τον ίδιο ακριβώς τρόπο με τον οποίο χειρίζεται καταγγελίες που καταγράφονται στο συμβατικό βιβλίο παραπόνων που διατίθεται στις εγκαταστάσεις των παρόχων υγειονομικής περίθαλψης.

Εάν ο καταγγέλλων έχει καταχωρίσει τη δήλωσή του στο βιβλίο παραπόνων που διατίθεται στις εγκαταστάσεις του παρόχου, μπορεί να αποστείλει στην ERS αντίγραφο της δήλωσης που θα έπρεπε να του είχε εγχειριστεί κατά την υποβολή της καταγγελίας (μπλε έντυπο). Ο πάροχος έχει στη διάθεσή του 10 εργάσιμες ημέρες για να αποστείλει την καταγγελία στην ERS.

Εάν ο χρήστης υποβάλει απευθείας τη δήλωση στον πάροχο μέσω επίσημης επιστολής (ταχυδρομικά), φαξ ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, μπορεί να αποστείλει αντίγραφο του πρωτότυπου εγγράφου στην ERS.

Με την παραλαβή της καταγγελίας, η ERS ζητά από τον/την καταγγέλλοντα/-ουσα να καταθέσει τις δηλώσεις που κρίνει συναφείς. Ανάλογα με το περιεχόμενο της καταγγελίας και των δηλώσεων που έχουν κατατεθεί, η ERS θα λάβει τη δράση που θεωρεί πρόσφορη σύμφωνα με τις εξουσίες που της έχει απονεμίσει ο νόμος. Σε περίπτωση που η καταγγελία δεν προσδιορίζεται ορθώς ή δεν είναι επαρκώς λογιικοφανής, η υπόθεση περατώνεται. Σε περίπτωση που η καταγγελία δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητά της, η ERS γνωστοποιεί στον καταγγέλλοντα το αρμόδιο όργανο για τον χειρισμό της και τη διαβιβάζει ανάλογα.

Γενική Επιθεώρηση Υπουργείου Εργασίας, Αλληλεγγύης και Κοινωνικής Ασφάλισης (Inspeção-Geral do Ministério do Trabalho, Solidariedade e Segurança Social - IGMTSSS)

Η IGMTSSS αποτελεί υπηρεσία που υπάγεται στην άμεση κρατική διοίκηση και ανήκει στο Υπουργείο Εργασίας, Αλληλεγγύης και Κοινωνικής Ασφάλισης (Ministério do Trabalho, Solidariedade e Segurança Social - MTSSS). Έχει την εποπτεία των υπηρεσιών και των οργάνων του Υπουργείου Εργασίας ή όσων εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του αντίστοιχου Υπουργού.

Η IGMTSS αξιολογεί τη νομική και ρυθμιστική συμμόρφωση των πράξεων των τμημάτων και οργάνων του Υπουργείου ή όσων εμπíπτουν στην αρμοδιότητα του αντίστοιχου Υπουργού, και αξιολογεί την απόδοση και διαχείρισή τους μέσω επιθεωρήσεων και ελέγχων. Αξιολογεί την ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχονται στους πολίτες και εισηγείται μεταβολές και μέτρα για την κάλυψη των ελλείψεων και τη διόρθωση των παρατυπιών που εντοπίζονται.

Στην IGMTSS απευθύνονται καταγγελίες ή αναφορές συμβάντων για παραβάσεις που έχουν διαπραχθεί από όργανα που υπόκεινται στην αρμοδιότητα του Υπουργείου, περιλαμβανομένων των φορέων που ανήκουν στη *Santa Casa da Misericórdia* (Ιερός Οίκος του Ελέους) και σε ιδιωτικούς φορείς κοινωνικής αλληλεγγύης.

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Οι καταγγελίες μπορούν να υποβάλλονται ταχυδρομικά, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή με χρήση του [ηλεκτρονικού εντύπου](#) που διατίθεται στον δικτυακό τόπο. Εκτός από τον προσδιορισμό του αντικείμενου της καταγγελίας και της ημερομηνίας των γεγονότων, η καταγγελία θα πρέπει να περιλαμβάνει σύντομη και σαφή περιγραφή των γεγονότων που την αφορούν.

Αρχή Ασφάλειας Τροφίμων και Οικονομικής Ασφάλειας (Autoridade de Segurança Alimentar e Económica - ASAE)

Η ASAE αποτελεί την εθνική διοικητική αρχή που ειδικεύεται στην ασφάλεια των τροφίμων και την οικονομική επιτήρηση. Είναι αρμόδια για την αξιολόγηση και κοινοποίηση των κινδύνων στην τροφική αλυσίδα και για τη ρύθμιση των οικονομικών δραστηριοτήτων στους τομείς τροφίμων και μη εδώδιμων προϊόντων μέσω της επιτήρησης της συμμόρφωσης με την οικεία ρυθμιστική νομοθεσία.

Όλοι οι προμηθευτές αγαθών ή οι πάροχοι υπηρεσιών που ασκούν δραστηριότητα σε σταθερή, μόνιμη, υλική εγκατάσταση, έχουν άμεση επαφή με το κοινό και παρέχουν αγαθά ή υπηρεσίες στην Πορτογαλία, οφείλουν να διαθέτουν βιβλίο παραπόνων.

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Καταναλωτής που δεν είναι πλήρως ικανοποιημένος από την παροχή μιας υπηρεσίας ή την αγορά ενός προϊόντος, μπορεί να ζητήσει το βιβλίο παραπόνων και να το χρησιμοποιήσει προκειμένου να εξηγήσει την αιτία της μη ικανοποίησής του. Οι πάροχοι υπηρεσιών οφείλουν να αποστέλλουν τα πρωτότυπα έντυπα καταγγελιών στην ASAE εντός 10 εργάσιμων ημερών.

Παράνομες ενέργειες που αφορούν διοικητικές παραβάσεις ή ποινικές υποθέσεις που εμπíπτουν στην αρμοδιότητα της ASAE μπορούν επίσης να καταγγέλλονται με χρήση [ηλεκτρονικού εντύπου](#) που διατίθεται στον δικτυακό τόπο της ASAE.

Σε περίπτωση καταγγελίας παράνομης πράξης η οποία δεν εμπíπτει στην αρμοδιότητα της ASAE, η καταγγελία διαβιβάζεται στην αρμόδια αρχή.

Η καταγγελία πρέπει να συντάσσεται με πλήρη και στοιχειοθετημένο τρόπο, με αναγραφή, στο μέτρο του δυνατού, λεπτομερών πληροφοριών για τα πραγματικά περιστατικά και το όργανο το οποίο αφορά, τον τόπο επέλευσης των πραγματικών περιστατικών (διεύθυνση και/ή λοιπά σημεία αναφοράς), τους λόγους της καταγγελίας και λοιπά συναφή ζητήματα. Σε περίπτωση ανώνυμης αναφοράς, περαιτέρω πληροφορίες δεν μπορούν να χορηγηθούν μεταγενέστερα.

Με την παραλαβή της καταγγελίας και των εκάστοτε καταθέσεων, η ASAE κινεί την ενδεδειγμένη διαδικασία, αν τα πραγματικά περιστατικά της καταγγελίας υποδεικνύουν διοικητική παράβαση που υπάγεται στον εφαρμοστέο συγκεκριμένο κανόνα. Σε κάθε άλλη περίπτωση, η ASAE ενημερώνει τον πάροχο των αγαθών ή των υπηρεσιών προκειμένου να υποβάλλει τις παρατηρήσεις που κρίνει σκόπιμο εντός 10 εργάσιμων ημερών.

Μετά την ανάλυση του περιεχομένου των παρατηρήσεων και της ουσίας της καταγγελίας, η ASAE ενδέχεται να διαβιβάσει την καταγγελία σε άλλο όργανο που είναι αρμόδιο για το αντικείμενο της καταγγελίας ή να προτείνει το κλείσιμο της υπόθεσης σε περίπτωση που δεν δικαιολογείται η ανάληψη δράσης.

Εάν η ανάλυση των πραγματικών περιστατικών που παρατίθενται στην καταγγελία οδηγήσει σε δίκη, και αφότου έχουν ληφθεί όλα τα αναγκαία μέτρα για την επίλυση της κατάστασης, η ASAE ενημερώνει γραπτώς τον/την καταγγέλλοντα/-ουσα (εάν έχει νομίμως προσδιοριστεί) για τις διαδικασίες ή τα μέτρα που έχουν ληφθεί ή θα ληφθούν μετά την καταγγελία.

Λοιποί φορείς

Ίδρυμα Κοινωνικής Ασφάλειας (Instituto da Segurança Social I.P. - ISS)

Το ISS αποτελεί δημόσιο φορέα με ειδικό καθεστώς που ορίζεται από τη νομοθεσία. Υπάγεται στην έμμεση κρατική διοίκηση και διαθέτει διοικητική και οικονομική αυτονομία και ίδια περιουσιακά στοιχεία.

Είναι αρμόδιο για τη διασφάλιση της παροχής νομικής προστασίας. Η νομική προστασία αποτελεί δικαίωμα των φυσικών προσώπων και των μη κερδοσκοπικών οντοτήτων που δεν είναι σε θέση να καταβάλουν τα δικαστικά έξοδα σε περίπτωση απόλυσης, διαζυγίου, έξωσης, κατάσχεσης κ.λπ., ή των εξωδικαστικών διαδικασιών του συναινετικού διαζυγίου.

Η νομική προστασία περιλαμβάνει:

Νομικές Συμβουλές – διαβούλευση με δικηγόρο για την τεχνική αποσαφήνιση της εφαρμοστέας νομοθεσίας σε συγκεκριμένα ζητήματα ή υποθέσεις όπου παραβιάζονται τα νόμιμα προσωπικά συμφέροντα ή δικαιώματα ή επαπειλείται η παραβίασή τους (δεν ισχύει για μη κερδοσκοπικές οντότητες).

Νομική Συνδρομή (ευεργέτημα πένιας) – διορισμός δικηγόρου και καταβολή της αμοιβής του ή της αμοιβής του συνηγόρου που ορίζεται από το δικαστήριο (defensor officioso: συνήγορος κατηγορούμενων σε ποινικές διαδικασίες ή καθ' ων σε διοικητικές διαδικασίες), εξαίρεση από την καταβολή νομικής δαπάνης ή παροχή της δυνατότητας καταβολής με δόσεις, και διορισμός οργάνου εκτέλεσης (τα καθήκοντα του οργάνου εκτέλεσης εκτελούνται πάντοτε από δικαστικό επιμελητή).

Τα ακόλουθα πρόσωπα έχουν δικαίωμα νομικής προστασίας:

οι Πορτογάλοι πολίτες και οι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αλλοδαποί και ανιθαγενείς με έγκυρη άδεια διαμονής σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αλλοδαποί χωρίς έγκυρη άδεια διαμονής σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης —σε περίπτωση που η νομοθεσία των χωρών προέλευσης αναγνωρίζει το ίδιο δικαίωμα σε Πορτογάλους πολίτες.

Πρόσωπα με μόνιμη κατοικία ή διαμονή σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης εκτός του κράτους μέλους στο οποίο θα διεξαχθεί η δίκη (διασυνοριακές διαφορές).

Μη κερδοσκοπικά νομικά πρόσωπα —έχουν το δικαίωμα νομικής συνδρομής μόνον με τη μορφή της εξαίρεσης από τα νομικά έξοδα και λοιπές διαδικαστικές δαπάνες, τον διορισμό δικηγόρου και την καταβολή των εξόδων του, την καταβολή των εξόδων του συνηγόρου που ορίζεται από το δικαστήριο και τον διορισμό δικαστικού επιμελητή.

Όλα τα πρόσωπα που παρατίθενται παραπάνω πρέπει να αποδεικνύουν ότι δεν είναι σε θέση να καλύψουν τα έξοδα που συνδέονται με την αγωγή, την ανάθεση εντολής σε δικηγόρο κ.ο.κ.

Σύμφωνα με την πορτογαλική νομοθεσία, πρόσωπα που, βάσει εισοδημάτων, περιουσιακών στοιχείων και τρεχόντων εξόδων του νοικοκυριού τους, τελούν σε αντικειμενική αδυναμία να καταβάλουν τα έξοδα της δίκης, λογίζονται σε οικονομική δυσπραγία.

Έντυπα αιτήσεων για τη χορήγηση νομικής συνδρομής μπορούν να ληφθούν ατελώς από κάθε γραφείο εξυπηρέτησης του κοινού του ISS ή σε [ηλεκτρονική μορφή](#) στον δικτυακό τόπο του ISS.

Η αίτηση μπορεί να κατατεθεί αυτοπροσώπως ή ταχυδρομικά σε κάθε γραφείο εξυπηρέτησης πολιτών του ISS (παρακαλείστε να επισυνάψετε όλα τα αναγκαία έγγραφα).

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να μαθαίνουν εάν έχουν δικαίωμα σε νομική συνδρομή κάνοντας χρήση του προσομοιωτή νομικής προστασίας, που διατίθεται

στη δεξιά στήλη της ακόλουθης ιστοσελίδας: <http://www.seg-social.pt/calculo-do-valor-de-rendimento-para-efeitos-de-proteccao-juridica>

Για περισσότερες πληροφορίες, δείτε τη σελίδα [Προσφυγή σε δικαστήριο-Νομική συνδρομή](#).

Επιτροπή Προστασίας Θυμάτων Εγκλημάτων (Comissão para a Proteção das Vítimas de Crimes)

Η Επιτροπή Προστασίας Θυμάτων Εγκλημάτων αποτελεί το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Δικαιοσύνης για την παραλαβή, εξέταση και λήψη αποφάσεων επί αιτήσεων αποζημίωσης από το Δημόσιο τις οποίες υποβάλλουν θύματα βίαιων εγκλημάτων ή ενδοοικογενειακής βίας.

Η υποχρέωση καταβολής αποζημίωσης βαρύνει το πρόσωπο που τέλεσε την αξιόποινη πράξη, ενίοτε ωστόσο το Δημόσιο μπορεί να προκαταβάλει την αποζημίωση αν ο αυτουργός δεν είναι σε θέση να την καταβάλει ή είναι αδύνατον η αποζημίωση να ληφθεί σε εύλογο χρονικό διάστημα και η ζημία έχει διαταράξει σε σημαντικό βαθμό το βιοτικό επίπεδο και την ποιότητα ζωής του θύματος.

Η αίτηση αποζημίωσης μπορεί να υποβληθεί έως ένα έτος μετά την ημερομηνία τέλεσης της αξιόποινης πράξης, ή σε περίπτωση ποινικής διαδικασίας, έως ένα έτος μετά την έκδοση της οριστικής δικαστικής απόφασης. Τα θύματα που ήταν ανήλικα κατά τον χρόνο τέλεσης της αξιόποινης πράξης μπορούν να υποβάλουν αίτηση έως ένα έτος μετά την ενηλικίωση ή τη χειραφέτησή τους.

Η αίτηση πρέπει να υποβληθεί με χρήση του ειδικού εντύπου, το οποίο διατίθεται στις εγκαταστάσεις της Επιτροπής ή στα Γραφεία Αρωγής Θυμάτων της Πορτογαλικής Ένωσης Στήριξης Θυμάτων (APAV). Στον δικτυακό τόπο της Επιτροπής διατίθεται επίσης [ηλεκτρονικό έντυπο](#).

Το θύμα απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής δαπανών και εξόδων για την υποβολή της αίτησης και τα έγγραφα και τα πιστοποιητικά που απαιτούνται για την αίτηση μπορούν επίσης να χορηγηθούν ατελώς.

Εάν η αξιόποινη πράξη τελέστηκε στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η αίτηση για την καταβολή αποζημίωσης από το οικείο κράτος μπορεί να υποβληθεί στην Επιτροπή Προστασίας Θυμάτων Αξιόποινων Πράξεων εάν ο αιτών έχει τη συνήθη διαμονή του στην Πορτογαλία.

Τελευταία επικαιροποίηση: 13/09/2020

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.